

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 :
Negyedévre ——— 6 :
Egy hóra ——— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 38. szám.

Szombat, február 15.

Háborus hangok.

— Politikai munkatársunktól —

Budapest, február 14.

Váratlanul háborus hangok harsannak föl az európai sajtóban és ezt a harci zajt a külügyminiszter expozéjának az a része, amely Ausztria Magyarország jövőben követendő balkáni gazdasági politikájára, első sorban pedig a bosnyák vasutaknak a török vasutakkal való összekötésére, vagyis a szandzsák-vasut kiépítésére vonatkozott, kelti föl.

A francia és az orosz sajtó már kész háborút lát, szencsére azonban ettől még igen-igen messze vagyunk, mert monarchiánk ezúttal a legtisztább igazság alapján áll.

Aehrenthal báró részletesen kifejtette expozéjában, hogy Ausztria-Magyarország a szandzsák-vasut kiépítésével csak egy már a berlini szerződésben biztosított, tehát 30 éves jogát érvényesíti. Azonkívül a külügyi hivatal tapintatos is volt, amennyiben jóval az expozé előtt értesítette a monarchia balkán terveiről úgy a berlini szerződést aláírt összes hatalmakat, mint külön-külön a szövetségi és baráti viszonyban álló hatalmakat: Németországot és Oroszországot.

Bár örömmel kostatalható, hogy a francia és orosz sajtót kivéve, az egész európai közvélemény mellettünk van, mégis sok baj és nehézség vár még ez ügyben elintézésre, nem ugyan Törökországgal szemben, melynek fölfogása és az osztrák-magyar álláspont között határozott lényeges ellentét van.

Báró Aehrenthal szerint a vasutépítés-

nek semmi köze sincs sem az Oroszországgal 1897-ben létrejött kooperatív meg egyeztetéshez, sem az 1903-iki műrzsztégi megállapodáshoz, mert ez tisztán kereskedelmi és gazdasági ügy, mely nem érinti a bántathatlannak kimondott politikai és birtokbeli státuskvót.

Az orosz felfogás ezzel szemben, — mint azt az új budapesti orosz főkonzul nyilatkozata kétségtelenné teszi, — az, hogy a szandzsák-vasut építése igenis érinti úgy az Oroszországgal való megállapodásokat, mint magát a státuskvót. Sőt Muraviev Vladimir főkonzul egyenesen a státuskvó lényeges megváltoztatásáról Oroszország kárára, beszél és eldöntendőnek találja ez esetből kifolyólag azt is, hogy föntartás-e továbbra is, vagy sem a műrzsztégi egyezményt.

Ebben a felfogásban rejlik a helyzet veszedelme, ha siet is a főkonzul hozzátenni, hogy nézete szerint a fölmerült félreértések csak hamar kedvezően fognak elintéztetni és ha nem vesszük is túlkomolyan Oroszország francia részről való támogatását.

A fölmerült félreértések elintézése esetleg igen súlyos áldozatokat és engedményeket követelhet Ausztria-Magyarország részéről, ha az ultima ratióra: a háborúra nem is kerül a sor. Az orosz és a francia közvéleményt, mely kereskedelmi és üzleti érdekeit félti annál is inkább, miután Ausztria-Magyarországot a Balkánon csak a nem t terjeszkedés előfutárjának tekintik, valamivel csak meg kell majd nyugtatni és ez aligha megyen ingyen.

A kulturegyesület ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, február 15.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület tegnap délután a vármegyeháza alipáni kistermében igazgatósági ülést tartott dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző, igazgató elnöklésével. Az ülésen jelen voltak: Baaden Károly, Balázi József, Bányai Jakab, Fischer Mór, Jeszenszky Nándor, Koyaskó Lajos, Menczer Lipót, dr. Nagy Dezso, Somfai János, Streitman Antal, Szalay József, Szemes Adolf, Wégling István.

Dr. Vinczehidy Ernő igazgató megnyitó szavai után Menczer Lipót jelentést tesz a torontáli gyermekmenhely dolgában tett eddigi eljárásáról, amit az igazgatóság tudomásul vesz.

Ezután az igazgató előadja, hogy dr. Konyovics György nagybecskereki kir. ügyész átiratot intézett az egyesülethez, amelyben örömmel és köszönettel fogadja az egyesületnek azt az ajánlatát, hogy a nagybecskereki törvényszéki fogházban levő raboknak oktató és ismeretterjesztő előadásokat hejlendő tartani. Az ügyész kéri, hogy ez eszme megvalósításának részleteiből közölje vele az egyesület.

Az igazgató ennek alapján kéri a megjeleneteket, hogy körvonalozzák az előadások tervét.

A kérdés fölött élénk eszmecsere fejlődött ki, végül az ülés megbizta dr. Vinczehidy Ernő igazgatót, Bányai Jakab és Wégling István igazgatósági tagokat, hogy lépjenek a kir. ügyésszel közvetlen érintkezésbe s állapítsák meg közösen az előadások tervét és módját.

Az igazgató indítványára egyben elhatározta az ülés, hogy fölterjesztést intéz az igazságügyminiszterhez, hogy az egyesület eszméjét az egész országra nézve valósítsa meg.

Ezután dr. Vinczehidy Ernő igazgató jelentést tett az egyesület téli munkásságáról. Előadja, hogy a téli folyamán rendezett magyar nyelvi ismétlő tanfolyamok a vármegye 14 köz-

A „TORONTÁL” tárcája.

A rendőri riport.*

Írta: Balla Jenő.

Az első rendes napilapot Olaszföldön adták ki. 1536-ban Velencében indult meg. Mindennap, pontosan este hat órakor jelent meg. Ezt az újságot is a riport tartotta fenn s a nép követelésére a köztársaság elnöke rendelte el a kiadását. Ekkor folyt ugyanis második Solimán török császár pusztító hadjárata a velencei köztársaság ellen és az izgatott velenceiek a háboru minden eseményéről értesülni akartak. Külön futárok vitték a híreket a szerkesztőségbe, ahol feldolgozták és este hat órakor az utcán árusították. Ennek a napilapnak a címe Gazette volt. Nevét onnan nyerte, hogy egy ilyen újság egy gaztette-be, a mi pénzünk szerint hét fillérbe, került. Nem tudtak elég újságot gyártani, annyira éhes volt a velencei közönség az eseményekre. Valóságos utcai harcok folytak egy Gazette-ért s a boldog halandó, a ki hozzájutott, nagy tömeg előtt olvasta fel az újság tudósítását.

Magyarországon az első újság a mohácsi vérszől hozott tudósítást. Ezt a lapot azonban Németországban készítették, s Zeytunk volt a neve. Érdekes, hogy az első magyar földön írott újság politikai tendenciával készült. 1705-ben jelent meg, Esterházy Antal tábornagy szerkesztette s a kurucok érdekeit szolgálta. Ebben az újságban lázító cikkek, harci riadók domináltak, de nagy részét a riport foglalta el.

E történelmi áttekintésből is kitűnik, hogy

* A „Budapest” jubiláris albumából.

az újságcsinálás gerince a riport. A lapvállalkozók is később fokozatosan rájöttek arra, hogy hiába való a legszebb publicisztikai és belletrisztikai munka, ha a riportot elhanyagolt. A nagy verseny a riportot is tökéletesebbé tette s ma már nincs újság, amely a riporterek egész gárdáját ne foglalkoztatná. Az újságot ma már legnagyobb részt riportból állítják össze. A versóikk, tárcák s néhány társadalmi irányú cikk és humoros közlemény kivételével az újság riportból áll. Parlamenti riport, színházi riport, rendőri, törvényszéki, közgazdasági riport tölti be az újságot. A napihírek rovatóban minden egyes hír riport. A vidéki tudósító éppúgy riportot csinál, mint a lap belső munkása.

A közönség mohó érdeklődése csak a riport felé irányul. Az újságolvasó első dolga, hogy végig lapozza az újságot s azt nézi, történet-e valami nagyobb esemény. Nem úgy olvassa az újságot, mint a könyvet, elkezdí az első oldalon és szépen, sorjában egymásután végig olvassa a lapokat, hanem kiragadja a betűrengetegből a legérdekesebb, legszenzációsabb közleményt és csak azután tér át a lap más rovataira.

Boszankodik, ha egy nap nincs esemény az újságban. A technika hatalmas kifejtettsége pedig lehetővé teszi, hogy pár órával az esemény megtörténte után a legkimerítőbb részletességgel tudomást szerezzon róla az olvasó. A riport annyira kifejtett, oly magas fokra emelkedett, hogy maguk a nyomozóhatóságok is segédeszköznek tekintik és nem egyszer a riporterek munkája szolgáltat nyomot nagy bűnök leleplezéséhez.

Izgalmas, nehéz munka ez. Az újságolvasónak fogalma sincs arról, hogy egy tudósítás anyagának megszerzése mekkora fizikai és szellemi erőbe, mily nagy anyagi áldozatba kerül. És bizonyára nem érdekeltlen, ha egy rövid közleményben, amennyiben a cikk helye megengedi,

elmondom, hogy készült a riport egy fajtája: a rendőri riport.

Nem elfogultság, nem kérdés, ha azt állítjuk, hogy a magyar lapok rendőri riportja a világ zsurcalisztikájában az első sorban áll és minden tekintetben versenyképes a nagy külföldi lapok riportjával. A rendőri riport is csak néhány év alatt fejlődött ily magas fokra. Mig ezelőtt a hatóságok az érdekeltekkel együtt nagy gaztettek tudtak eltitkolni, most számos olyan esetet sorolhatunk fel, amelyet a lapok lepleztek le, még mielőtt a hatóságoknak arról tudomásuk lett volna. Nagyon sokszor megtörténik, hogy a rendőrség a lapok utratásai alapján jut sikerhez, de csaknem minden esetben a sajtó nyújt segédkezett a kutató hatóságoknak nyomozásaiban. A rendőri riport fejlődésében nagy szerepet játszik a nyomozó hatóságok rendszerváltozása. Régebben elv volt a titkolódzás, ma már közlekeny a rendőrség és ha a nyomozás ártalmára nincs, nyilvánosságra hozza a közérdekl eseményeket.

A rendőrség maga kereste a sajtóval való összeköttetést, amikor a főkapitányaság épületében megnyitotta az ugynevezett sajtóirodát.

A sajtóiroda a napilapok rendőri rovatvezetőinek a gyülekező helye. Az első hírforrás. Itt veszik át a rendőrség hivatalos közleményeit.

Eppen ezért a sajtóirodai hírszolgálat folytonos. Három tisztviselő áll a hírlapírók rendelkezésére, főlválva éjjel, nappal. A rendőrieket napiparancsban utasítják főjebbvalóik arra, hogy amikor valami történik, nyomban jelentsék a rendőri sajtóiroda vezetőjének, aki folyton a sajtóirodában tartózkodik. Ha az esemény fontos, nagyobb szabású, telefonon adja a szerkesztőségnek tudomására, ha kevésbé érdekes, írásban adja ki és elhelyezi a sajtóiroda asztalán. A napilapok

Különlegességek
ételekben és italokban.

MAGYAR KIRÁLY SZÁLLODA

Pontos, előzékeny
kiszolgálás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség b. tudomására hozni, hogy a ma esti álarcos-bál egész tartama alatt éttermemben meleg ételekkel szolgálók.

Kivaló tisztelettel
FEIN FÜLÖP, szállodás.

190-11

ségében szép eredménnyel folynak és négy köz-
ségben rendezett ismeretterjesztő előadások szin-
tén szép sikert mutatnak föl.

A tanfolyamok e hó végével érnek véget s
három helyen a vizsgát is kiírták. Így Bil-
lédén, ahol a vizsga folyó hó 20-án lesz s a
hol az egyesület részéről az igazgató jelenik meg,
Szécsényfalván, ahol 21-ikén lesz a vizsga
s ugyancsak e hó végén Bocsáron lesz a
vizsga. Az igazgatóság megkérte az illetékes já-
rási főbírókat, hogy a vizsgákon jelenjenek meg.

A tél folyamára tervezett kulturstélyek
közül megtartotta az egyesület a török-
beeseit január 18-án, ahol Knyaskó Lajos
és Somfai János működtek közre az egyesület
részéről s amely estély fényesen sikerült. A
közreműködőknek az igazgatóság meleg köszö-
netmond. Febr. 1-én volt a nagybecskereki,
ahol Ambrus Zoltán, Paulay Erzsébet és Della Donna
Eugénia működtek közre s amely estély szintén
kiváló sikerrel járt. A legközelebbi kulturstély
március 7-én Nagyszentmiklóson lesz,
ahol Czirbusz Géza és Borsodi Lajos működnek
közre, Módoson pedig április 20-án lesz. Lesz
azonkívül még kulturstély Zombolyán, de
ennek idejét még nem állapították meg.

Tartatott továbbá egy társadalomtudomá-
nyi előadás Farkas Pállal, legközelebb pedig
Czirbusz Géza és Farkas Geiza tartan-
ak előadást.

Az anyagi erőgyűjtésre irányuló munkálatok
sem szüneteltek a tél folyamán s az elnökség a
közsegeket, pénzintézeteket megkereste, hogy
támogassák az egyesületet s a megkeresésnek elég
szép eredménye is volt.

A liceális előadások népszerűsítésére vett
az egyesület egy vetítógépet, amely megérkezett
s legközelebb megkezdte működését.

Jelenti végül az igazgató, hogy az egyesület
olvasóhelyiségét a tél folyamán az idén is egyre
nagyobb számmal látogatták s tudatta, hogy a
muzeum ügye gyors léptekkel közeledik a meg-
valósulás felé, amennyiben már az intéző körök
kiküldték a muzeum ügyében a szakközvegeiket.

Knyaskó Lajos javasolja, hogy az ifju-
ságnak takarékosra való terelése érdekében
adjon ki az egyesület egy kis füzetet, amelyben
az irányelveket ismertessék meg velük. Az igaz-
gatóság ehhez hozzájárul s megbizta Knyaskó
Lajost, hogy a füzetet dolgozza ki.

Menczer Lipót szövé teszi, hogy a ser-
dületlen ifjak dohányzása egyre nagyobb mérvet
erősít meg s helyesnek tartaná, hogy ha az egyesület
ez irányban is tenne valamit. Ugy tudja, van
városi szabályrendelet, amely a serdületlen ifjakat
eltiltja a dohányzástól és a nyilvános táncmulat-
ságok látogatásától. Javasolja, hogy az egyesület
keresse meg az illetékes hatóságot a szabályren-
delet végrehajtására.

Az igazgatóság a javaslatához hozzájárult s
ezzel az ülés véget ért.

rendőri rovatvezetői lapjuk megjelenése szerint,
az esti lapok délelőtt, a reggeli lapok munka-
társai éjszaka megjelennek a sajtóirodában és át-
veszik a közleményeket. Természetes, hogy a
sajtóiroda csak teljesen befejezett ügyeket hozhat
nyilvánosságra s így nagyon sokszor megtörténik,
hogy a szenzációsabb feljelentések, amelyekben
a rendőrség még nem is nyomozott, már is bele-
kerül egyik-másik ujságba. Ezek a hírek eredeti
hírek, a melyeket a rendőri rovatvezető a sajtó-
irodán kívül, összeköttetései révén szerez meg.
A riport produktív munka és a riportert értéke
szerint emelkedik, minél több és minél érdeke-
sebb eredeti hírt tud lapjának szerezni. Minden
riporter azon van, hogy lapja olvasókörztségének
olyan csemegével kedveskedjék, amely a másik
ujságban nincs meg. Természetes tehát, hogy a
riporteri karban így bizonyos verseny alakul ki
és igyekeznek egymást „lefozni” a rendőri
rovatvezetők. Aldatlan munka ez, mert nem egy-
szer vizsályt, ellenségeskedést támaszt az ere-
deti hírek hajszolása. Azok a riporterek, akik
valamely érdekesebb hírral „lemaradtak”, bizo-
nyos keserűséggel, indulattal támadnak a rendőr-
ségre és a sajtóirodát okolják lemaradásuk miatt.
Nem egyszer olvashatja a közönség valamely hír
után az epés megjegyzést:

„A rendőri sajtóiroda, amely a marólag
drámákról és lábficamodásról állandóan hűs-
gesen beszámol, erről a szenzációról mélyse-
gen hallgat.”

Ez a keserű gúny mindig utóhangja egy-
egy lemaradásnak. A példaszó aranyigazsága:
Ma nekem, holnap neked — itt bizonyosodik
he ragyogóan. Ma az egyik ujság hoz valami ere-
deti eseményt, holnap már a másik marasztalja
le a lapjait. Az eredeti hírek kidolgozása és
megszerzése nehéz munka, éppen ezért több lap
munkatársa együtt dolgozik és így megalakulnak
a hirkartellék. Négy-öt ujságíró kartellit köt arra,
hogy eredeti híreiket közlik egymással. Rendesen
olyan lapok állanak kartellbe, amelyek egymással
nem versenyeznek, amelyek más és más olvasó-
közönséget szolgálnak ki.

Három, négy kartell dolgozik egymás le-
marasztalására s minden követ megmozgatnak
az eredeti hírekért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap
reggeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva
van; hölgyek részére minden kedden és pénteken
délutáni 1 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-ig
7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek r-
szére minden nap délelben gőzfürdő. A kád-
fürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egye-
sület ingyenes olvasóhelyisége és köz-
könyvtára nyitva mindennap d. u. 8 órától este 10
óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Február 18. Megyei központi választmány ülése.
Február 23. A kaszinó közgyűlése.
Február 23-án az „Iskolagyermekbarát-egylet” közgyűlése.
Március 9. Közigazgatási bizottság ülése.

— **Hitelesítő közgyűlés.** A folyó hó 11-ikén
tartott rendkívüli megyei közgyűlésnek ma dél-
előtt volt a hitelesítő aktsua. Hitelesítők voltak
dr. Farkas Geiza, Kaufmann István,
Mayer Rezső és Menczer Lipót.

— **nagykikinda—aradi vasut.** Az 1908-ik
évi „Országos Törvénytar” (Corpus Juris) tegnap
megjelent 2-ik száma közli a nagykikinda—
aradi helyi érdekű gőzüzemű vasut engedélye-
zéséről szóló 1908. évi III. t. cikk szente-
sítését.

— **Czirbusz Géza előadása a szabad lyceum-
ban.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési
Egyesület kebelében működő nagybecskereki sza-
bad lyceumban, mint már említettük, holnap
vasárnap érdekes előadás lesz. Ezuttal ugyanis
dr. Czirbusz Géza az országos nevű tudós
piarista tanár tart előadást „Szeljársok Dél-
magyarországon” címmel. Az érdekes geográfiai
előadás d. u. 5 óraker kezdődik a felső kereske-
delmi iskola disztermében. Belépő díj nincs.

— **A villamos bizottsági ülés.** A városi vil-
lamos bizottság tegnapi ülésén a villamművek
igazgatója által eléje terjesztett javaslatot, Lázár-
föld, Ernesztháza, Szarcsa, Szécsány és Módos
közsegeknek villamosvilágítással való ellátása
tárgyában elfogadta. A villamművek igazgatója a
bizottságtól felhatalmazást kapott, hogy a köz-
segekkel a tárgyalásokat megkezdhesse. Az ideig-
lenes szerződéseket és részletes terveket annak
idején feldlviszsgálás végett a kereskedelmi mi-
niszteriumhoz terjesztik föl és csak azután ke-
rülnek a városi közgyűlés elé.

— **Karátsonyi Kamilló gróf temetése.** Mint
Budapesti levelezőnk jelenti, az elhunyt Ka-
rátsonyi Kamilló gróft tegnap délután 3 óra-
kor temették el Karátsonyi Jenő gróf budai palo-

tájából nagy részvét mellett. A gyászszertartást
Kohl Medárd dr. püspök végezte a krisztinavárosi
plébános, a kerületi papság és tiz papnövendék
segédkezése mellett. A beszentelés után a holt-
testet a pályaudvarra szállították és onnan Bán-
lakra vitték és ott újlagos beszentelés után
ma helyezték a kegyuri templom sirboltjában
örök nyugalomra.

Karátsonyi Kamilló gróf elhunya alkalmából
a király is kondoleált Karátsonyi Jenő grófnak
a kabinetiroda utján a következő táviratot küldve:

„Ö császári és apostoli királyi felsége, mely
sajnálattal értesülvén Nagyméltóságod öcsés-
nek elhunytáról, legkegyelmesebben meghagyini
méltóztatott, hogy részvéted exellenciádnak
tudomására adassék. Kabinetiroda.

Azonkívül részvétét fejezte ki az uralkodó
család számos tagja, az arisztokrácia és a társa-
dalmi meg a politikai élet előkelőségei.

— **A Nagybecskereki kereskedő ifjak egylete**
átette helyiségeit a Korona-szállodából az Árpád-
(Kigyó) utca 11. szám alatti házba, ahol most
egyedül bérelte ki az egész házat a hozzátartozó
hatalmas kiterjedésű udvarral. Városunk ez érde-
mes egyletének vezetősége minden lehető el-
követ, hogy tagjainak minden kényelmét és meg-
felelő szórakozást nyújthasson. A tagoknak ren-
delkezésére áll egy hatalmas, utjonnan berende-
zett könyvtár és 20 különböző politikai, szé-
irodalmi és szaklap. Ezenkívül biliárd, sakk,
dominó, kártya stb. játékok. Nyáron van tennia-
pályája és tekepályája. A nagybecskereki keres-
kedő ifjak egylete, hogy tagjainak számát
szaporítsa, legutóbbi választmányi ülésén meg-
állapított egy névsort. E névsorban szereplőknek
az elnökség hivatalból egy felhívást küld belé-
pési nyilatkozat kapcsán. Azok, akik ilyen nyi-
latkozatot kapnak, az egylet választmánya által
vannak ajánlva s ha a nyilatkozatot aláírva az
elnökséghez beküldik, a Nagybecskereki keres-
kedőifjak egyletének rendszeres tagjai sorába fel les-
nek véve.

— **Hangverseny.** A nagybecskereki szerb
egyházi dalárda február 23-án a Lloyd összes
termeiben a cs. és kir. 61. gyalogezred zene-
karának közreműködésével táncvigalommal egybe-
kötött hangversenyt rendez. Belépődíjak: Zsöle
4 kor., I. rendű ülőhely 3 kor., II. rendű ülőhely
2 korona.

— **A betegségek elleni harcban a világ leg-
kiválóbb orvosai egyesülnek.** E betegségek sorá-
ban az első helyet az Epilepszia (Nyavalyatörés)
foglalja el. E bajban szenvedőknek vigaszul szol-
gálhat azon értesülésünk, mely szerint egy ma-
gyar orvos e betegség ellen új és hatékony
gyógyító módszert alkalmaz, amelyért már a kül-
föld is méltó elismerésben részesítette. Ez orvos

Természetes, hogy az a riportert tud többet
produkálni, akinek a legkiterjedtebb ismeretsége
és összeköttetése van. A rendőri riportert már
munkája természeténél fogva is együtt dolgozik
a rendőrséggel. Naponta megfordul a rendőr ég
épületében, előtte folynak le az események s
minél hosszabb az idő az együttműködésben,
annál nagyobb az összeköttetés és természet-
szerűleg mind szorosabb, bizalmasabb lesz.

Eredeti hírt első sorban ügyvédől kap az
ujságíró. Részint a szimpátiánál fogva, rész-
szint a kéz kezét mos elvélv valva, min-
den ügyvédnek van egy-két hírlapíró ismerőse.
Mihelyt annak az ügyvédnek olyan feljelentése
van, amelynek nyilvánosságra hozása nem árt az
ügynek, a fiskális első dolga leadni hírlapíró bar-
rátjának. Sokszor még az ügy nincs is referens
előtt és már a lapok bő részletességgel közlik
az eseményt. Az eredeti hír szerzésének ez a
könnyebb része.

Ezután következnek a besugott hírek. Min-
den riportert ismeri a rendőrség minden tiszt-
viselőjét és közeget. És az ismeretség évek so-
rán át barátsággá alakul át. A riportert napról-
napra látogatást tesz ismerőseinél és barátainál.
Szeretik az ujságíró-látogatásokat, mert ezek a
rideg hivatalos életbe derít vizsnek. Az ujságíró
látóköre szélesebb, idegei érzékenyebbek, hangu-
lata mindig forrong. Esméi frissek, társalgása
választékos és mindig tud valami pletykát, egy-
két új tréfát. Állandóan vannak értesülései és
szellemi kohójában folyton magasán lobog a
láng, tehát mindig készen van néhány szellemi
szikra, amely a sötét bűnök közt dolgozó, el-
komolyodott embert jókedvre deríti. A rendőr-
tisztviselőket tehát örömmel fogadják az ujságírók
látogatását s a kellemes negyedórásért hálából
besugnak egy hírt, amelyet a sajtóiroda vezetője
még nem tud. Nem árul el vele hivatalos titkot.
Nem mondja meg mi történt, nem meséli el az
ügyet csak úgynevezett tippet ad. Amikor már az
ujságíró kicsevegte magát, elmesélte a legújabb
lipótvárosi pikantériákat, stereotípe hangzik fel
a kérdése:

— Hát itt mi ujság, öregem?

A tisztviselő pár pillanatig habozik, de
azután titokzatosan megadja a feleletet:

— Hordó-utca hat!

Vagy pedig:

— Halombázi Sándor ügyvéd.

És ez elég. Csak cím kell. A többi az ujság-
író dolga. Hogy milyen módon alakulnak ki nagy
szenzációkka az ilyen besugott hírek, élénken
jellemzi a következő eset:

Néhány évvel ezelőtt történt, hogy egy
tisztviselő besugta az egyik ujságírónak:

— Merénylet pap ellen. Lipót.

Egy szóval sem mondott többet. Az ujság-
író nyomban hozzáfogott a hieroglifa megfej-
téséhez. Először is végignézte a fővárosi papok
jegyzékét és abból kiírta a Lipót nevű és ke-
resztnevé papokat vállalkéltönbség nélkül. Kocsiba
ült és sorra járta a Lipótokat. A munka ebben
az irányban meddő volt. Tehát ha a Lipót nem
név, akkor utca. Sorra kerültek hát a Lipót nevű
utak. Először a Lipót-körut. Minden házban be-
állított az ujságíró és nyomozott. Egyetlen ház-
ban sem tudtak pap elleni merényletről. Késő
este volt már, amikor az ujságíró megérkezett a
Lipót-térre. Itt van az ötödik kerületi plébánia.
A kapu már be volt zárva. Az eredménytelen
munka nem csüggesztette el az ujságíró. Biza-
kodva csöngetett be. Nagysokára a kapu mögött
felhangzott a csoszogás és a kapun levő figyelő
ablak megnyílt.

— Ki az? — szólalt meg egy mély hang.

— Nyissa ki, öregem! — volt a válasz.
Ujságíró vagyok, fontos ügyben akarok magával
beszélni.

— Nem lehet. A főtisztelendő ur meg-
tiltotta, hogy bárkinek is kinyissam az ajtót.

— Mióta nem lehet bemenni a plébániára?
Hátha haldoklóhoz hívom a tisztelendő arat?

— Akkor meg tetszik várni a kapu előtt.
De mióta a Lipót-utcában meg akarták ölni
Kanter tisztelendő urat, azóta egy plébániára sem
lehet beereszteni idegent.

Ezzel a magyarázattal megkapta az ujság-
író az első biztos nyomot és másnap már több
hasábon át a legapróbb részletességgel volt meg-
írva az a szenzációs merénylet, amelyet egy
csavargó rablási szándékkal kísérelt meg Kanter
Károly, a Belváros plébánosa ellen.

(Befejező közlemény köv.)

dr. Szabó Sándor Budapest, V. Alkotmány-u. 5. ki készséggel nyújt felvilágosítást mindazoknak, kik gyógyító módszere segítségével e súlyos bajtól szabadulni óhajtanak.

— Magyar-francia cigányok. A nagybecskerekeli csendőrség tegnap érdekes fogást tett. Elfogott ugyanis egy három kocsi utazó cigánykaravánt, mely a járás területén kóborogott. A 3 férfi, 4 asszony és 12 gyermekből álló társaságot a csendőrség a nagybecskerekeli rendőrséghez kísérte át, amely ugynevezett toloncállomást képez. Itt illetőségük megállapításánál kiderült, hogy Gaadra valók és amellet, hogy tökéletesen bírják a magyar nyelvet, a lehető legtisztább és legtökéletesebb kiejtéssel még franciául is beszélnek. A rendőrkapitány megkérdezte, hogy hol szereztek e tudományokat, mire a cigányok elmesélték, hogy 20 évet Franciaországban töltöttek, ahol rosta-készítéssel foglalkozva, jó sorban éltek. Arra a kérdésre, hogy miért tértek vissza hazájukba, azt felelték, hogy Franciaországban a törvény nagyon szigorú a cigányokkal szemben. A cigánytól elszedik a gyermekeket, állami internátusba helyezik őket és az állam költségén nevelik. Mivel attól tartottak, hogy gyermekeiket így végkép elveszítik, inkább elhagyták a jó sorot és magyar hazájukba tértek vissza, ahol most életüket nélküldözések között töltik. A főkapitány a cigánykülönlegességet ma szűkebb gaádi hazájukba toloncoltatta. Ott talán könnyebben megkereshetik a kenyerüket, mint — francia nyelvtanárok.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskerekeli anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Krumenacker Máttyás, rk. szabó és Wambach Borbála rk. — Hablik József, rk. szobafestő és Lux Katalin rk. — Schmidt József, rk. bétészédő és Speer Ágnes rk. — Mihajlovics Károly, rk. szobafestő és Pretz Julianna rk.

Születések: Grun József, gk. földmives, fia. — Nesztorov Vukosin, gk. napszámos, fia. — Bzdusok János, ág. ev. napszámos, fia. — Ferdinandi György, rk. toronyőr, 1 fia, 1 leány (ikrek). — Veréb András, ág. ev. zenész, fia.

Halálozások: Novákovics Péter, gk. 22 éves kereskedő, tüdővész. — Csontos György, rk. 2 éves, tüdőlob. — Raszilje Frigyes, rk. 1 hónapos, életgyenge. — Kunszt Mária, rk. 12 éves, vörheny. — Radicev Sándorné, gk. 47 éves, tüdővész. — Pavlov János, gk. 65 éves, májgyulladás. — Petrovics János, gk. 69 éves napszámos, hörgőhurut.

Heti rovat.

— február 15.

Az élet összes megnyilvánulásai között, az én érzésem szerint, a fiatalság a legértékesebb. Forgács Rózsiból a fiatalság gyönyörű művészetet vált ki, gazdag skálájú, erősen virágzó művészetet, amely sohasem kész, sohasem végleg és előre befejezett, de mindannyiszor előtűnk sarjadzó, fejlődő és kivirágzó. A fiatalság tettekre kész ereje feszül egyébként a kis Thália-társaság egész szervezetében és csak ez a becsületes fiatalság képes a művészetet oly minuciózus gondnal kikészíteni, hogy a szívnek és szellemnek minden fénye és árnyéka ott rezeg a művész alkotásán. Ez nem a Nemzeti Színház stílusa, ahol a színész öblös szavalással és sűrű levegő fűrészeléssel, gazdagon felfegyverkezve megrozsdásodott színjátszási rekvizitumok egész halmazával, szokott művészetet kiizadni; ennél a kis csapatnál a művészet bensőleg a lelkek mélyén fogamzik meg, ott él, ott lobog és onnan sugárzik — exoterikus természet lévén — a külső világba. Ezek a színészek benső életet élnek a színpadon, ezek megtámasztják azt, hogy a fájdalmat nem kell okvetlenül bugya elsírni, az örömet nem kell feltétlenül nótázva elkacagni: ezeket az érzéseket először lélekre eresztik és az ilykép megihletett lélek majd csak eldirigálja aztán ezt az érzést — mindenestre emberi módon — az érzékelhető világ felé.

Ez a művészet Nagybecskereken „nouvelle volupté”, de Ibsen Henrik is ritka vendég Rácországon! És hogy a Muzsák templomában a nagy főpap végre valahára megjelent, hát vala áhitatos sírás a nagygyülekezett tagjai között. Szegény Nórának szomorú távozása neki magának bizonyára nem volt annyira fájdalmas, mint az én könnyes szemű, nagyon bájos kis barát-nőmnek, akinek fehér lelkéből bánatosan tört ki a gyöngéd sóhajtás, hogy miért is nem békül

ki Nóra az urával, amikor egy kis szerelemmel ezt az egész házi perpatvart olyan gyönyörűen el lehetne simítani! Az én kis barátnőmnek, sajnos, egész Páris és Berlin igazat adott és ami még a Nóra távozásánál is szomorubb: a nagy író annak idején engedett a közóhajnak és a későbbi átdolgozásban Nóra csakugyan nem bujdosik világgá, hanem szépen és egyszerűen és lefokozott szenvedéllyel odahaza marad. Ilykép a nagy író azt a bizonyos északi ködöt alaposan lefujta a drámájáról és egy fulánkjától megtisztított, kerek és polgári darabot helyezett el a szívünk kellős közepébe. Nekünk azonban — hála érte — az északi ködből alaposan kijutott és akinek ez a köd a mellét megfeküdte, vigasztalást találhatott — a saját fejében, ahová a ködfellegek gyönyörű gondolatokat raktak le. Minél közelebb jutsz a hegy végső csuczához, a hófödté tetőhöz, annál inkább botorkálsz a páras ködben. A gondolkodás természetében is megáll ez a tétel. Jó magasan voltunk és ez a kis turista-kiruccanás — istók uccse — nem árt meg nekünk. Sőt voltak, akik a tetőn jól kikacagták magukat... Avagy talán — másokat kacagtak volna ki?...

A Thália azonban — köd előttem, köd utánam — tovaszállt és mialatt én itt buzgón ütöm bottal a nyomát, szinte elfelejtem a Telefon Hirmondó rám nézve feltétlenül kötelező jelszavát: Más! A városra nézve — minden riporter a tanum rá — ez a „más” egy csöppel sem kötelező, mivel a város hetenként átlag egy eseményt produkál és — se szó, se beszéd — tovább alszik. Engem azonban szombatnőnk felkelt a krónikási lelkiismeret és ilyenkor sirva tallózok a napi hírek leartott mezején. És ahogy a „Torontál” e heti termését szemlélem, mégis, mégis akad öröm az én számomra is. Nagybecskerek nőorvost kapott, ez a kis napi hír szinte magától szalad a tollam alá. Ebben a tényben, mint egyszerű tartályban a feminizmus egész nagy kérdése benne lappang és ha Kóbor Tamás a napokban éles szelleműgárral rá nem világított volna erre az eleven társadalmi mozgalomra, bejő volna most — a Kóbor Tamás gyönyörű cikkét megírni! Sajnos, a nagy író, ugylátszik az igazságot örök időkre kibérelte a maga részére és így még csak vitakozni sem lehet. Így is azonban szabad örülnünk annak, hogy egy ritka készültésgű, bámulatlan akaraterős fiatal leány kezében hatalmas karddal, a tudományegyetem doktori diplomájával szétüt a feminizmus ellenségei között, amitől ha valaki megsebesül, a gondos orvosi segélyt bizonyára ő maga fogja neki nyújtani. Nőknek, anyáknak bizalma — ugy sejttem feléje fog fordulni, mert a nők testi fájdalmaik tekintetében — még egymást is megértik. Ezért az igazságért ki kellett ragadnom ezt a tényt a napi hírek garmadájából.

Ma este álarcos-bál van. Sietek és kifeszitem a vitorlámat, hogy idejekorán kiköthessek — a Majomszigeten. — odi.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Február 20. Hentesek táncvigalma.
Február 22. Mulatság a Lloydban. (Wäscher-Mädli bál.)
Február 29. Nyomdászok jux-estélye.
Március 1. Köz- és magántisztviselők mulatsága.
Március 7. Az orsz. vasutas-szövetség nagybecskerekeli kerületének táncestélye.

A „kotillon”.

A mai táncoló ifjuság már csak legfeljebb névről ismeri a kotillont, aki azonban azt annak idején táncolta, az már kivételesen a táncból. Ugy vannak vele mint mi a szüleink és nagyszüleink által táncolt mentette, lancier és nagymazurral, habár mi legalább a tánciskolákban mégis láttuk e táncokat.

Pedig annak idején fénypontja volt a bálaknak; nemcsak fénypontja, hanem ez volt a bál ceteriuma. A kotillon qualifikálta a táncmulatságot „bállá”, enélkül nem volt bál, hanem csak táncmulatság, koszoru vagy dalestély.

Fénykora a 70-es évekre esik; a táncok királya volt, hasonlíthatatlanul több mint a mostani soupé, csárdás, II. négyes és boston együttléve. A táncosok már hetekkel előbb foglalkoztak; sokszor az egész farsangra, vagy egy évre előre. Akkor a táncosnők foglalkozva voltak már a bál előtt, valamire való lány el sem ment volna a bálba, ha legalább a kotillonra nem volt foglalkozva. A bálban sértés lett volna valakit a kotillonra felkérni; olyan mint éjfélt után bemutatkozni. Beszeg most másképpen van minden;

beharangoznak a négyesre és a táncosnők közül alig van egy-kettő foglalkozva. A kotillont rendszeresen szünóra után táncolták. Az előtáncos — egyszerűsmind rendező — elkialtotta magát, hogy a helyet foglalni a kotillonhoz, mire azután igyekezett mindenki két székét keresni, azokat zsebkendővel összekötöni és lehetőleg az előtáncos közepébe ülni.

A kotillon 1 1/2—2 1/2 óráig tartott, igyekezett tehát mindenki azon, hogy kellemes párja legyen, mert hiszen itt kevesebb alkalom van a táncra, mint a bizalmas beszélgetésre. Hány táncos pár lejtett végig a bál után az élet sikamos parkettjén. E részben tehát a kotillon veszélyessé is válhatott.

A kotillon főleg keringőből állt, de ha ezt már megunták, akkor rá kezdtek tipegőre, vagy lengyelkőre.

Ha a táncos párok helyet foglaltak, a zene megszólalt, az előtáncos felállt és elkialtotta magát kotillon és elkezdett keringőzni, utána aztán a következő párok keltek táncra, végig táncoltak 1—2 tourt, aztán leültek, közbe-közbe az előtáncos bosszuzására egyes táncosok átszaladtak a terem másik oldalára, hogy egyik-másik jó ösmérésükkel egy — mint akkor mondták — Raubtourt táncoljanak. A főrendező azután néhány párt a terem közepére vezetett és azokkal csinált egyes figurákat, melynek vége újból tánc lett, 1—2 figura után ismét kotillon és így tovább. A vége felé a táncosnők közt „cotillon” rendjeleket osztottak ki. Felhangzott a „hölgyválasztás” kiáltás, a táncosnők táncra kérétek fel a táncosokat 1—1 ordot tűzvén a mellére. Persze az, akinek a melle tele volt ordoval, az büszkébb volt, mind a rendjellel megrakott diplomata.

A végén kis virágcsokrokat osztottak ki a táncosok közt, kik a nőket táncra felkérvén 1—1 csokrot adtak át. A bálmamák az osztóztól görcsös állkapocsal vették őrizetbe a csokrokat és persze az volt a legboldogabb, a kinek a leánya a legtöbb csokrot kapott.

Ezt a régi érdekes táncot utítja fel a mai nőegyleti bál a rendezőség, melyért a bálközönség bizonyára köszönettel fog adózni.

Egy letört kotillon előtáncos.

*. A köz- és magántisztviselők bálja iránt, mely március 1-én lesz a kaszinó összes helyiségeiben, már most is óriási érdeklődés mutatkozik. A jegyek rohamosan kelnek el. Abból a körülményből pedig, hogy ez az elitmulatság farsangvasárnapjára esik, azt következtethetjük, hogy a hozzávaló hangulat sem fog hiányozni.

*. Mulatság Szerbítében. A szerbítébeifjuság a napokban igen sikertült mulatságot rendezett. Az előkelő közönség élénk tetszéssel hallgatta a gondosan összeállított műsort. Különösen a „Népdal egyveleg” tetszett, amit Wéber János harnagy vezetése mellett szabatosan adott elő az alkalmi dalkör.

A mulatságon részt vettek:

Asszonyok: Jenovay Imréné, Vesina Edéné, dr. Szántó Adolfné, Haverla Lajosné, Neidenbach Ferencné, Fendler Mihályné, Boda Máttyásné, Wéber Jánosné, Szekulity Istvánné, Karaffy Ernőné, id. Klein Mórné, Nedelyko Ferencné, Lefor Kristófné, Radiszavlyevics Lázárné, Szekulity Mara.

Leányok: Wimmer Leoni, Wild Teréz, Grób Erzsé, Gieszfild Bella, Misity Miléna, Römer Jettike, Nedelyko Vicike, Trendler Sárika, Klein Frida és Konjevits Annuska. — A négyest 28 pár táncolta. — Cigány a talp alá valót viradtig huzta.

Felülfizettek: Jenovay Zoltán 18 koronát, Jenovay Imréné 3—, Hoffmann Jánosné 2—, Misity Milivoj 3—, Szelkity Szvetozár 2—, Benda Károly 1—, Deutsch Manó 1 koronát.

*. A filharmonikusok „bolond estélye”. A nagybecskerekeli filharmoniai egylet március 3-án, azaz hushagyó kedden a kaszinóban ugynevezett „bolond estélyt” rendez.

Esküdtszék.

§ Szándékos emberölés. Az esküdtek ma a tavaszi esküdtzéki ciklus utolsó főtárgyalására gyűltek össze. A tegnapi szünet után ma Szubotin Lyuba szerbeleméri lakos büntügye került tárgyalásra. A 24 éves Szubotin Lyuba f. 6. január 9-én éjjel Lakatos Riszta szerbeleméri lakost vadászfegyverével agyonlötötte s e tette miatt szándékos emberöléssel vádolva, ül most a vádlottak padján.

A mai tárgyaláson az esküdtszék a következőkép alakult: Elnök Junker János, szavazóbírák Junga Aladár és Szilágyi Lajos, jegyző Gavrilovics István, ügyész Czenger Nándor, orvosszakértők dr. Fialowski Béla és dr. Magyar Károly. Rendes esküdtek: Teodorovics Dusan, Knobloch Tivadar, Bach János, Baumann János, Turi Antal, Petes Sándor, Jámor Mihály, Szily Péter, Freund Sándor, Garay Izaó, Krausz Samu, Spitzer Ignác. Pótesküdt: Zolnay Tamás.

A tárgyalás folyik. Ítélet csak este lesz.

Várandós állapotban

lévő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadság ha kinozza őket, úgy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielégítő hatással van.

Új erőt és új életkedvet

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a hálaért — kérjük figyelembe venni.

kölcsönöz a SCOTT, mintha varázsital lenne. De még több örömet okoz a szülőknek, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színében és erős formában a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett SCOTT-féle Emulsió a gyermeket is táplálta s erősítette, szóval mindkettőre a legkellemesebb hatást gyakorolta.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

TAVIRATOK.

A delegációk.

Budapest, február 15. („A Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A magyar delegáció ma délelőtt fel 11 órakor Barabás Béla elnöklésével ülést tartott, amelyen az egyesült négyes albizottság jelentését tárgyalta. Hoitsy Pál előadó ismertette a jelentést, amelyet elfogadásra ajánl. A megszállott tartományok költségvetésénél Vinkovics Bozsó horvátul kelt Bosznia és Hercegovina germanizálása ellen. Zboray Miklós elismerését fejezi ki s hogy végre külügyi politikánk a Balkánra fekteti a fősúlyt. Molnár János a budapesti egyetem bosnyák hallgatóinak ösztöndíja érdekében szól. Még Babics Lyuba horvát delegátus beszélt s azután délre elintézték a jelentést s az elfogadták.

A miniszterelnök utja.

Budapest, február 15. („A Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután hazautazott Budapestre.

A temesmegyei főispánválasztás.

Budapest, február 15. („A Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli, Kabdebó Gergely temesmegyei főispánnak saját kérelmére való fölmentését, mely alkalommal a király a Lipót-renddel tüntette ki.

Ugyancsak ma közli a hivatalos lap Hertelendy Ferenc volt zalamegyei főispán kinevezését temesi főispánná.

Achrenthal Wekerlénél.

Budapest, február 15. („A Torontál” ered. távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Achrenthal báró közös külügyminiszter tegnap délután a magyar házban meglátogatta Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig konferált.

A delegátusok hazautazása.

Budapest, február 15. („A Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A magyar delegáció tagjai ma délután hazautaztak Budapestre, ahová este 9 órakor érkeznek meg.

A horvát választások.

Budapest, február 15. („A Torontál” eredeti távirata.) Mint Zágrábról sürgönyzik, Rauch Pál báró horvát bán ma este odaérkezik.

A horvát hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a horvát országgyűlést március 12-ikére összehívja. Közli továbbá a kormány rendeleteit, amelyek szerint a választásokat február 29-ikére kiírja, úgy hogy március 2-ikán befejeztessenek.

Bánffy visszavonulása.

Budapest, február 15. („A Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi párt hivatalos lapja ma reggeli számában jó forrásból azt a hírt jelentette, hogy Bánffy Dezső báró legközelebb visszavonul a közelettől. Ezt a hírt. Eötvös Károly Bánffy

bizalmasa is megerősítette. Egyik esti lap tudósítója ma megkérdezte eziránt Bánffy, aki kijelentette, hogy a hír valótlan.

A szerb kereskedelmi szerződés.

Budapest, február 15. („A Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrábról sürgönyzik, ott minden körben nagy örömet kelt a Magyarországgal és Ausztriával való kereskedelmi szerződés megkötése. Sztojano-vics kereskedelmi miniszter a skupstina mai ülésén jelentette be a szerződés létrejöttét, amit a skupstina tagjai zajos éljenzettel fogadtak.

Kidobta a fiát a gyorsvonatból.

Budapest, február 15. („A Torontál” eredeti távirata.) Ilniczky Károly adóhivatali tisztviselő örülési rohamában Aszód állomás közelében, alvó 5 éves fiát kidobta a gyorsvonatból. A szerencsétlen gyerek össze-vissza zúta magát s véresen, eszméletlen állapotban szedték össze. A fiút bevitték Budapestre a Rókus-kórházba. Állapota reménytelen. Az örült apát elfogták.

Határidő-üzlet.

Budapest, február 15. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	23.60
Buza (októberre 1908.)	20.60
Rozs (áprilisra 1908.)	20.72
Rozs (októberre 1908.)	17.88
Zab (áprilisra 1908.)	15.64
Tengeri (májusra 1908.)	13.44

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

149—x.8

Nyílttér.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Messaline
Radium
Louis né
Tafel

Selyem

és „Henneberg”-selyem 75 kr.-tól feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:

an Seidenfabrik. **Henneberg in Zürich.**
(41/a—8.2)

■ Hungária csoport. ■

Hétfőn és kedden a **KASZINÓBAN** az első Budapesti Variété társulat **Művész-estéje**

a következő fővárosi művészek és művésznők fellépésével:

Vaniss Ilonka előadó szubrette. **Vida Böske** nemzetközi táncosnő.

TAUBER MÁRTON kómikus.

Szegedi Böszöke dal-énekesnő. **Zobel Elza** komidáné.

Kovács Emil baritonista. **Elek Adolf** ül a zongoránál.

Naponta változatos mulattató szigorú családi műsor, két kitűnő kacagató bohózzal.

Kezdete 8 órakor. — Fenntartott helyek.

Nagyérdemű közönség! minden hangzatos reklam helyett kérem saját meggyőződésüket és nagyra-becsült pártfogásukat alázattal esedik

Kovács K. Emil, igazgató.

(188—1.1)

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V. Váci-ut 30.

Ajánlja egy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, leggyorsabb benzinkomobíljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemen megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan üzemiért!

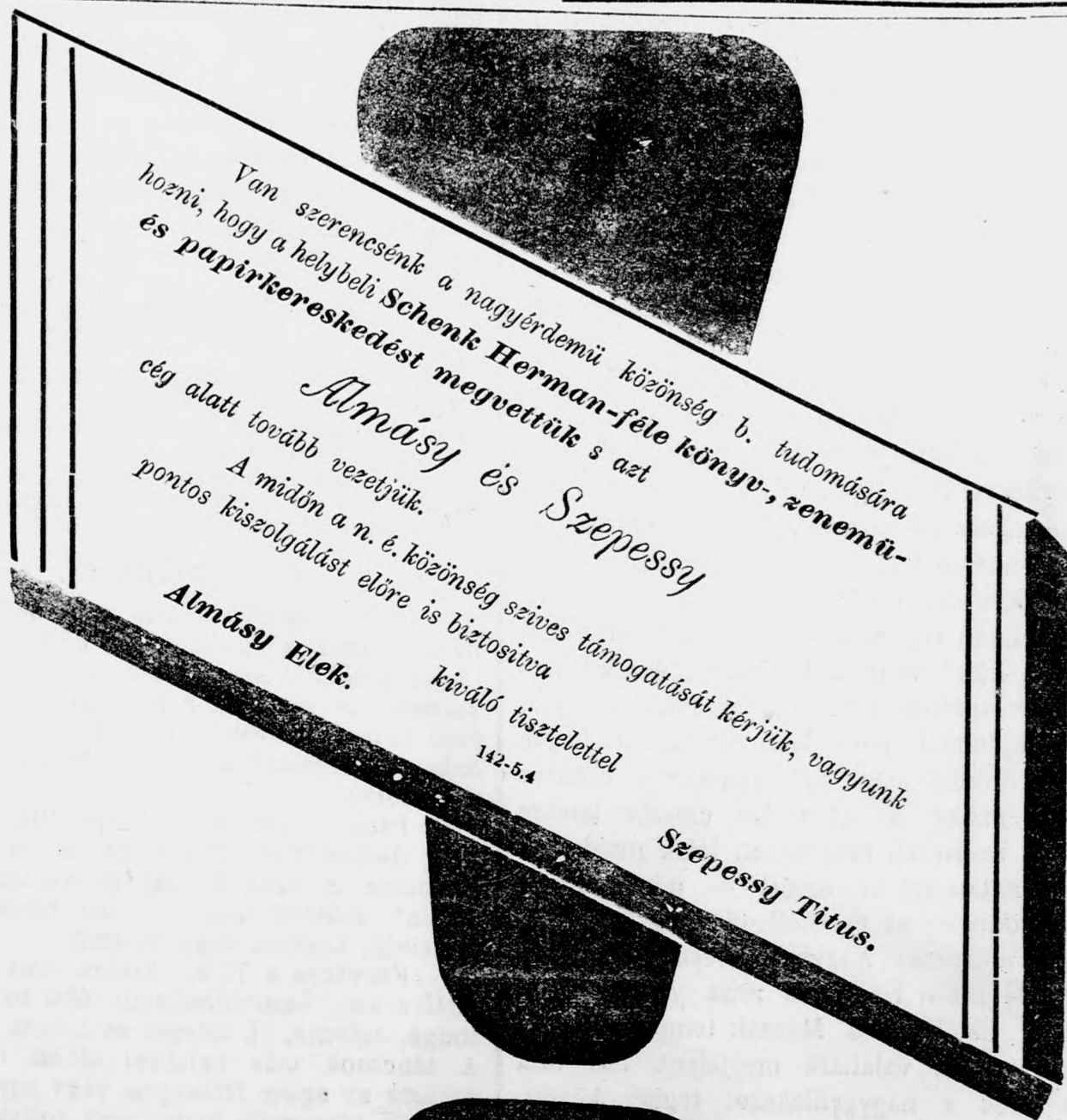
Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

:: 13—14 éves fu is kezelheti! ::

Arjegyék ingyen! Olcsó árak részlettűzéstre!

200 darab elismerő levél a Magyarországon üzemen levő motorokról!
(175—26.1)

Nagybecskereki Kaszinó-társulat.

Meghívó.

A Nagybecskereki Kaszinó-társulat 1908. évi február hó 23-án d. e. 10 órakor a kaszinó nagytermében

rendes közgyűlést

tart, melyre a társulat tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatói jelentés 1907. évről.
2. Az 1907. évi számadás bemutatása.
3. A számvizsgáló-bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvény megadása.
4. A könyvtárnok jelentése.
5. A tisztikar és választmány megválasztása 3 évre.
6. A számvizsgáló-bizottság választása.
7. A vigalmi-bizottság választása.
8. A könyvtári bizottság választása.
9. Az 1908. évi költségvetés megállapítása.
10. Indítványok.

Szávits Sándor,

társulati jegyző.

Franc J. L.,

társ. igazgató.

Kivonat az alapszabályokból: 14. §. A közgyűlésen csak azon tagok bírnak szavazati joggal, kik tagsági díjaikkal hátrálékban nincsenek. 182-9.2

Legelő árverési hirdetmény.

Az uradalom központi irodájában 1908. évi február hó 18-án d. e. 10 órakor nyilvános árverésen

1000 kat. hold legelő

(körülbelül 100 holdas részletekben) a legtöbbet ígérőnek 1 (egy) évi időtartamra, vagyis 1908. év március hó 1-től 1909. évi február hó 28-ig bérbeadatik.

Közelebbi feltételek az uradalom központi irodájában tudhatók meg.

Écska. 1908. évi február hó 7.

Écskai uradalom központi intézsége.

134-33

Gyöngé mell és étvágytalanságban

szენvedőknek legjobb szer a világon :: a 3-szor desztillált ::

kárpáti-boroka-párlat

körülbelül 5 kilós kosáruveget bérmentve és utánvét mellett csak K. 8 szállít:

JESZENSZKY LAJOS

kárpáti-boroka feldolgozó telepe

NAGY-JESZEN. (Turócmegye).

(185-5.2)

A SICULIA forrás-víz

A gyomor-égést azonnal megszünteti.

Páratlan nyálkaoldó és étvágygerjesztő.

(32-26.7)

Magyarországi főraktár:
BRÁZAY KÁLMÁN
Budapest, József-körút 37.
Telefon 59-46.

A sós savanyúvizek királya.

A legjobb gyógy- és asztali üdítővíz.

A gége, torok, tüdő, gyomor, bél, vese, hólyag, hurutos hantalmánál főlülmulhatatlan

RETHY-BEIA

PEMETEFÜZUKORKA

BEKESCSABIN

ÁR 60 fillér.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RETHY-féle pemetefü cukorkánál!**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-félét** kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak **RETHY-félét** fogadjunk el.

OH JAJ! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

ÉLJEN!

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kintinó izüek.

Doboz 1 és 2 korona. — Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Megfajt ez az átkozott köhögés!

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Kapható: Nagybecskereken: Basch Ernő, Benkovich Mihály, Jakoby Ármin, Kellner József, 24-12.7 Vági Sándor. Bégaszentgyörgy: Szerdahelyi Károly, gyógyszerészeknél.

158/1908. sz. 179-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye csenei járáshoz tartozó és lemondás folytán megüresedett billédi községi állatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni kívánják, hogy az 1883: I. t.-c. és az 1888: VII. t.-c. értelmében felszerelt pályázati kérvényüket f. évi március hó 10-éig hivatalomhoz adják be.

Javadalmazás: Billéd község részéről havi előleges részletekben fizetendő évi 700 kor., a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak és husszemle utáni jövedelem. Megjegyzem, hogy Billéd községében számos sertéshizláló van, kik évenként mintegy 120 vagon élő állatot szállítanak el Billéd vasuti állomásáról, mely szállítások a megválasztandó állatorvosnak vasuti szakértővé leendő kineveztetése esetén jelentékeny jövedelmet hajthatnak, ugyszinten a zágrábi érsekségnek billédi uradalmán leendő alkalmaztatása esetén megfelelő díjazásban részesítetik.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Csene, 1908. évi február hó 12.

Sztojánovich,
tb. főszolgabíró.

Szabad kézből

ELADO

a koronautcai 559. számú

HÁZ

20-x.7 Tulajdonos

Nagybecskereki takarékpénztár.

Vezérképviselői a

Hofherr és Schrantz

cséplőgépgarnitúráinak és gazdasági gépeinek

Ganz és Tsa r. t. motorai, malomberendezései és gőzekéinek

Mc. Cormick aratógépei és gazdasági gépeknek.

Cséplőgépek átalakítása a legújabb szerkezetre.

Locomobilok átalakítása magánjárókra.

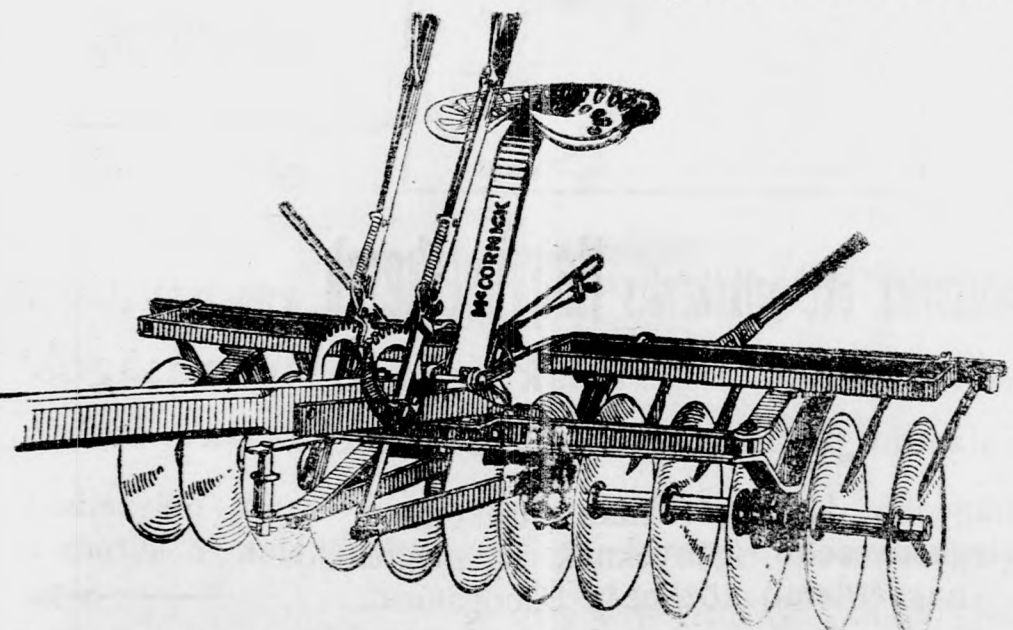
— Javitások, öntvények gyorsan és olcsón elkészítetnek. —

Technikai cikkek, olajok, tömör zsír a legjobb minőségben.

Iroda: Telefon 106. Gyár: Telefon 51.

Nagybecskereki gépgyár vas- és fémöntőde

Braun és Prandell.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik dohoz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestéptelmeknek, gyomorgörccs és gyomorhő, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jeles házi szernek ötvízdek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti dohoz K. 2.—
Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a „Moll” felirát önzattal van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer közzvény, csúsz és meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy önozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

10-22.7 Főzetküldés

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Videki megrendelések n-ponta postautánvét mellett teljesíthetnek A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírással és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Nagybecskerekén Kellner József és Benkovich Mihály gyógyszer-táraitban kapható

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve — kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg leg-tisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szoda-vizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra mesterségesen előállított, kevésbé kiadós

ÖSSZE NEM TÉVESZTENDŐ

szénsavval. — Megbízható, szigoruan lelküismeretes kiszolgálás!

BUZIASFÜRDŐI ÁSVANY- ES GYOGYVIZEK

1/2 és 1 literes üvegekben.

— Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. —

Elsőrendű asztali víz! — Felvilágosítással készségesen szolgálunk.

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdő.

Székelyim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18 szám.

Ügyes helyi képviselők keresetnek.

A világ legjobb

cigaretta papirjai

mégis csak a

„Les Dernières Cartouches“

extra et vergé

„Mizpah“ vergé

„Ramses“ vergé

„Le Zouave“ vergé

a világhírű cigaretta papirgyár

Braunstein Frères, Paris.

Saját papirgyára CASSICOURTBAN Mantes mellett (Franciaország).

Alapítva 1878.

17-217

280/1908. sv.

Nagyösz község előljáróságától.

Hirdetmény.

Nagyösz község tulajdonát képező

3 mélykut

jókarba helyezendő kút, felbivatnak váltalkozni szándékozók, Eögy ajánlataikat f. évi február hó 29-én alulírott községi előljáróságnál adják be.

Nagyösz, 1908. évi február hó 13.

W. ixensberger József, ifj. Kohlen Vilmos, jegyző. 194-32 biró.

!!! Ne vegyen senki zongorát !!!

míg Bröder Ignác Nagybecskerek temesvári-uteai zongorarakartárát nem látta.

Ott nagy választékban kaphatók a leg-

kitünőbb bécsi gyártmányú Bösen-

dorfer, Ehrbar, Schweighoffer, Dörr,

Wirth, Heitzmann, Lauberger stb.

zongorák,

ugyszintén harmónium és phonolo.

Új zongorák 300 fttól kezdve

—

Öreg zongorák 30 fttól feljebb.

—

Öreg zongorák be-

cseréltek teljes

értékük szerint.

!!! Kérjük a pontos

ezimre figyelni !!!

Köleszongorák havonként 2 fttól feljebb.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közzvény, oszónál és meghűlések, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosaak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Póráktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

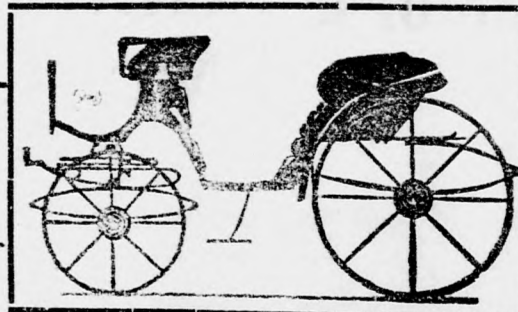
De Richter gyógyszerára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Mindennemű kocsikat (hintó, homokfutó, halotti s más egyebet) készítik a legújabb mód szerint, valamint javítok olcsón és gyorsan, szintugy jutányosan cserélek be ócskát újak fejében.

E szakmába vágó kovács-, bogár- és nyerges-munkát szintén elvállalok.

Amend Ferenc kocsigyártó Nagybecskerek, Aradáci-ut, a régi kórházzal szemben.

Versenyképesség!

Versenyképesség!

18-247

Meiszner Ede kocsikovács, okl. patkókovács Nagybecskerek, a régi kórház átellenében.

Elvállalok mindenféle hintó, halottaskocsi stb. újdonságok készítését, valamint javítását is a legelőnyösebb árak mellett.

Miután eddig nagyobb kocsigyárakban működtem, azon helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhetek s kérem a nagyérdemű közönség támogatását.